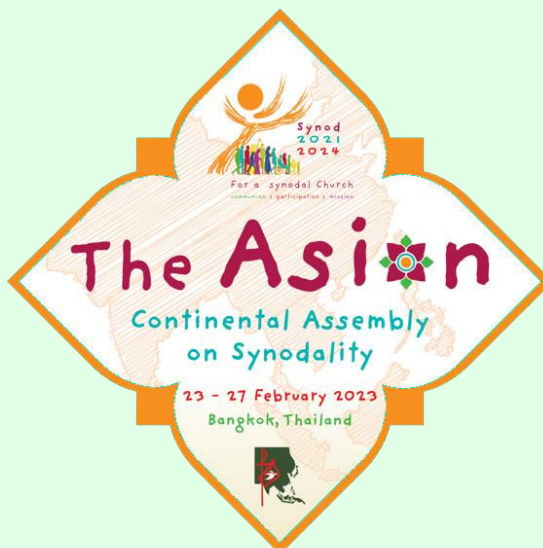

**FEDERACJA
KONFERENCJE BISKUPÓW
AZJATYCKICH**

Dokument

końcowy

**Azjatyckie Zgromadzenie Kontynentalne ds.
Synodalności**

16 marca 2023 r.

AZJATYCKIE ROZEZNANIE I ZESPÓŁ PISZĄCY

Kardynał Charles Maung Bo, SDB (Myanmar)
Prezes FABC

Arcybiskup Tarcisio Isao Kikuchi, SVD (Japonia)
Sekretarz Generalny FABC

O. William La Rouse (FABC -
Tajlandia) O. Clarence Devadass
(Malezja)
Pani Momoko Nishimura, SEMD
(Japonia) ks. Enrico Emmanuel A. Ayo
(Filipiny) pani Estela P. Padilla (Filipiny)
Pablito A. Baybado Jr (Filipiny) Fr.
Joseph Philip Gonsalves (Indie)
O. Anthony Corcoran, SJ (Kirgistan) O.
Hai-Tinh Nguyen, SJ (Wietnam)

I. KONTEKST AZJATYCKI

1. Azja, obdarzona różnorodnością kultur, religii, języków i grup etnicznych, jest największym kontynentem na świecie zarówno pod względem obszaru geograficznego, jak i liczby ludności. Jej powierzchnia wynosi 44,6 milionów kilometrów kwadratowych, czyli około 30% całkowitej powierzchni Ziemi. Azja jest domem dla około 4,6 miliarda ludzi, a w całej Azji mówi się ponad 2300 językami. Jest ona również uważana za miejsce narodzin i kolebkę głównych religii świata, takich jak hinduizm, islam, chrześcijaństwo, buddyzm, dżinizm, sikhizm, taoizm, konfucjanizm i kilka innych. Islam jest najbardziej znaczącą religią i jest praktykowany przez 1,2 miliarda ludzi, a następnie hinduizm z 900 milionami ludzi.

Ludność (Azja)	Ludność katolicka (Azja)	Procent (%)	Księża	Konsekrowani mężczyźni i kobiety	Świeccy misjonarze i katecheci
4,6 mld*	150 mln*	3.31%	70,254	187,021	432,035

Źródło: Statystyki Kościoła Katolickiego 2021 wydane przez Agencja Fides w Świątową Niedzielę Misyjną 2022 r.

** Zaokrąglone do najbliższej liczby całkowitej.*

2. Choć systemy wierzeń, wartości i symboli różnią się w zależności od miejsca, wzajemne powiązania społeczności ludzkiej zbliżają do siebie ludy Azji. Azjatycka wartość bycia relacyjnym (z Bogiem, samym sobą, innymi istotami ludzkimi i kosmosem) niesie ze sobą jedność rodziny ludzkiej i jedność ludów Azji.
3. Azja posiada wątpliwe wyróżnienie posiadania największej liczby miliardów na świecie z jednej strony, podczas gdy z drugiej strony ma 320 milionów ludzi, którzy są skrajnie biedni, żyjąc poniżej granicy ubóstwa, zgodnie z raportem Banku Światowego. Niedawna pandemia jeszcze bardziej pogłębiła nierówności i podziały ekonomiczne między tymi, którzy mają, a tymi, którzy nie mają.
4. Również pod względem politycznym obserwujemy zróżnicowane systemy rządów, które obejmują demokracje parlamentarne, wojskowe reżimy dyktatorskie, władców komunistycznych, monarchie konstytucyjne i prezydenckie formy rządów.
5. Pomimo korzyści, jakie jedność i różnorodność przynoszą Azji, jest ona również naznaczona wieloma wyzwaniami, które bezpośrednio wpływają na Kościół i życie mieszkańców Azji. Niektóre z tych wyzwań to powszechne ubóstwo w całej Azji, zagrożenie ekologiczne, które spowodowało zachwianie równowagi w życiu ludzi, wyzwania związane z systemową korupcją, fale migracji zarobkowej w poszukiwaniu lepszego życia, niestabilność polityczna, która powoduje wewnętrzne zakłócenia pokoju i harmonii, i wiele innych. Wszystko to ma bezpośredni wpływ na Kościół, który stara się dotrzeć do wszystkich ludów.
6. Choć w większości rejonów Azji chrześcijaństwo pozostaje bardzo małą mniejszością, to jednak żywość i bogactwo poszczególnych kultur wnosi radość do życia Kościoła. Kontynent azjatycki jest rozległy i dzieli się na cztery rozpoznawalne regiony: Azję Środkową, Wschodnią, Południową i Południowo-Wschodnią.
7. Ta synodalna podróż, oparta na naszej wspólnej godności chrzcielnej, jest rzeczywiście wyrazem tego, że Kościół powszechny i Kościoły lokalne idą razem jako jedność. Pozytywne skutki zgromadzenia ludzi ze wszystkich środowisk, zarówno w Kościele, jak i poza nim, w procesie wspólnej modlitwy, słuchania siebie nawzajem i rozeznawania głosu Ducha Świętego rodzą w nich nowe doświadczenie żywotności i dynamizmu życia Kościoła.
8. Wśród 4 miliardów ludzi żyjących w Azji Kościół katolicki stanowi zaledwie 3,31% całej populacji, a mimo to wnosi ogromny wkład w dziedzinie edukacji, opieki zdrowotnej, pomocy

społecznej oraz docierania do ubogich i zmarginalizowanych grup społecznych.

9. W pluralistycznym społeczeństwie azjatyckim, Kościół katolicki kontynuuje szerzenie przesłania miłości poprzez wzmacnianie tych, którzy znajdują się na marginesie poprzez wysokiej jakości edukację i włączanie ich do głównego nurtu społeczeństwa.
10. Tysiące księży, osób konsekrowanych, świeckich misjonarzy i katechistów jest zaangażowanych w formację wiary i zaspokajanie potrzeb duchowych i duszpasterskich społeczności katolickiej w całej Azji.

II. PROCES SYNODALNY

Faza przedsynodalna: Konferencja Generalna FABC 50

11. Wezwanie papieża Franciszka do zwołania XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów pojawiło się w czasie, gdy Federacja Konferencji Biskupów Azji (FABC) przygotowywała się do Konferencji Generalnej - wzorowanej na tych z Consejo Episcopal Latinoamericano y Caribeño (CELAM) - aby podkreślić wkład Kościoła w Azji w szerszy Kościół. W związku ze zbliżającą się 50. rocznicą spotkania biskupów azjatyckich, które odbyło się podczas wizyty papieża św. Pawła VI w Manili w 1970 r., konferencja generalna została po raz pierwszy wyznaczona na listopad 2020 r. Pandemia choroby koronawirusowej zmusiła jednak FABC do przełożenia Konferencji Generalnej na październik 2022 roku.
12. Zbieżność obu ruchów uznano za opatrnościową: proces konferencji generalnej wysuwał na pierwszy plan aktualną sytuację i wyzwania narodów Azji, a także współczesną misję Kościołów w Azji, natomiast proces synodalny dostarczał metodologii, a niekiedy nawet tworzył mechanizmy słuchania dla prowadzenia konsultacji konferencji generalnej.
13. Owoce Konferencji Generalnej będą najbardziej widoczne w poniższej sekcji "Luki". Przedstawiają one obawy i priorytety, które zostały dostrzeżone podczas Konferencji Generalnej, ale nie zostały szeroko omówione w odpowiedziach Azji na dokument dla etapu kontynentalnego.
14. Jak zauważył papież Franciszek na początku Konferencji Generalnej FABC, Paweł VI spotkał w Azji Kościół ubogi, Kościół młodych i Kościół w dialogu. Pięćdziesiąt lat później Kościół ubogich jest Kościołem, który troszczy się o nasz wspólny dom, Kościół młodych nawiguje i ewangelizuje obecnie kontynent cyfrowy, a Kościół w dialogu jest powołany do budowania mostów między kulturami, religiami i narodami.

Pierwsza faza: Kościoły Azji w FABC

15. Federacja Konferencji Biskupów Azji (FABC) składa się z 17 Konferencji Episkopatów,¹ 2 Synodów Kościołów^{Wschodnich2} oraz 3 członków stowarzyszonych.³ Do Federacji należą 29 terytoriów.

¹ Konferencja Katolickich Biskupów Bangladeszu (CBCB), Konferencja Katolickich Biskupów Azji Centralnej [Conferenza Episcopale Cattolica dell'Asia Centrale] (CECAC), Konferencja Katolickich Biskupów Indii (CCBI), Konferencja Katolickich Biskupów Indii (CBCI), Konferencja Biskupów Katolickich Indonezji [Konferensi Waligereja Indonesia] (KWI), Konferencja Biskupów Katolickich Japonii (CBCJ), Konferencja Biskupów Katolickich Korei (CBCK), Konferencja Biskupów Katolickich Laosu i Kambodży [Conférence Episcopale du Laos et du Cambodge] (CELAC), Konferencja Katolickich Biskupów Malezji-Singapuru-Brunei (CBCMSB), Konferencja Katolickich Biskupów Myanmaru (CBCM), Konferencja Katolickich Biskupów Pakistanu (PCBC), Konferencja Katolickich Biskupów Filipin (CBCP), Katolicka Konferencja Biskupów Sri Lanki (CBCSL), Regionalna Konferencja Biskupów Chin (CRBC) [Tajwan], Katolicka Konferencja Biskupów Tajlandii (CBCT), Conferencia Episcopal Timorensis (CET), Katolicka Konferencja Biskupów Wietnamu (CBCV).

² Synod Biskupów Syro-Malabarskich (Indie), Syro-Malankarski Kościół Katolicki (Indie).

³ Diecezja Hongkongu, Diecezja Makau, Wikariat Apostolski Nepal.

Członkostwo w FABC.⁴ Istnieje nadzieja na przyjęcie Kościoła w Chinach kontynentalnych w poczet członków FABC.

16. Wraz z zakończeniem Konferencji Generalnej ukazał się Dokument dla Etapu Kontynentalnego (DCS). Kopie zostały wydrukowane i przygotowane 28 października i rozdane wszystkim uczestnikom 29 października 2022 roku. Azjatycka Grupa Zadaniowa została utworzona i zatwierdzona przez Komitet Centralny na spotkaniu podczas Konferencji Generalnej. Grupa Zadaniowa miała koordynować cały azjatycki proces synodalny.
17. Grupa Robocza spotkała się za pośrednictwem Zoomu w dniu 7 listopada 2022 r. Wysłano list opisujący proces wraz z DCS oraz inne informacje z Sekretariatu Synodu dotyczące metodologii etapu kontynentalnego wraz z FAQ. Ustalono daty azjatyckiego zgromadzenia kontynentalnego na temat synodalności na 24 - 26 lutego 2023 r.
18. Wszyscy 22 członkowie FABC zostali poproszeni o udzielenie 10-stronicowej odpowiedzi na DCS do dnia 15 stycznia 2023 r. lub wcześniej. Grupa zadaniowa miała następnie przesłać członkom "projekt ram" azjatyckiego dokumentu końcowego w dniu lub przed 15 lutego 2023 r. Otrzymano 21 z 22 odpowiedzi. Projekt ram został rozesłany zgodnie z harmonogramem w dniu 15 lutego.
19. Większość z nich uznała, że jest na to bardzo mało czasu, gdyż nakłada się to na okres Adwentu i Bożego Narodzenia. Potrzeba było czasu na wykonanie potrzebnych tłumaczeń, biorąc pod uwagę różnorodność języków w Azji. Każda konferencja wybrała swój sposób odpowiedzi na DCS. W tym celu wykorzystano istniejące zespoły synodalne na poziomie dekanalnym, diecezjalnym i krajowym. W niektórych miejscach odbyły się spotkania online. Wykorzystano spotkania w małych grupach, grupy dyskusyjne, zgromadzenia, gdzie było to możliwe oraz rady biskupów i księży.

Druga faza: Rozeznanie i zespół piszący

20. Drugi etap to pisanie projektu ramowego podsumowania sprawozdań Konferencji Episkopatów. Odbyła się ona w Camillian Pastoral Care Centre, Bangkok, Tajlandia w dniach 31 stycznia - 4 lutego 2023 roku. Komitet Centralny FABC powołał Azjatycki Zespół Zadaniowy, który miał być Zespołem Rozeznawania i Pisania oraz zrealizować zadanie sporządzenia projektu ram. Zespół został poszerzony i składał się z 9 osób: 2 świeckich (1 kobieta i 1 mężczyzna), 1 konsekrowana kobieta i 6 księży, z Sekretarzem Generalnym FABC nadzorującym proces, reprezentujących cztery regiony FABC: Azję Południową, Azję Południowo-Wschodnią, Azję Wschodnią i Azję Środkową.
21. Przez cztery dni zespół poświęcił się modlitwie, dzieleniu i rozmowom, słuchaniu, rozeznawaniu i pisaniu projektu ram w atmosferze i duchu synodalności. Zespół został podzielony na 3 grupy czytające 7 raportów krajowych. Każdy zespół rozeznawał wspólne tematy, konteksty i osobliwości w odpowiedzi na 3 pytania z DCS, czyli Rezonanse, Napięcia i Priorytety, używając metodologii rozmowy duchowej.
22. Zespół zebrał się na sesji plenarnej, aby zastanowić się i przedyskutować swoje spostrzeżenia i napisać projekt ram. W trakcie dalszej rewizji, poprawiania i rozwijania projektu ram, ponownie modlono się, zastanawiano i rozeznawano. Projekt dokumentu ramowego został wysłany do wszystkich Konferencji Episkopatów i członków stowarzyszonych 15 lutego 2023 r.
23. Zespół zaplanował również program dla azjatyckiego zgromadzenia kontynentalnego. Czterodniowe doświadczenie wzbogaciło ich tak bardzo, że zaproponowali ten sam proces rozeznawania w zgromadzeniu azjatyckim. Program został przedłożony Centralnemu Przywództwu FABC do skomentowania i zatwierdzenia.

⁴ Afganistan, Bangladesz, Brunei, Kambodża, Hongkong, Indie, Indonezja, Japonia, Kazachstan, Korea, Kirgistan, Laos, Makau, Malesja, Mongolia, Myanmar, Nepal, Pakistan, Filipiny, Singapur, Sri Lanka, Tajwan, Tadżykistan, Tajlandia, Timor Wschodni, Turkmenistan, Uzbekistan, Wietnam.

Trzecia Faza: Azjatyckie Zgromadzenie Kontynentalne

24. Zgodnie z procedurą nakreśloną podczas Konferencji Generalnej FABC 50, każda Konferencja Episkopatu została poproszona o wysłanie trzech delegatów, a każdy Członek Stowarzyszony mógł wysłać dwóch delegatów na Azjatyckie Zgromadzenie Kontynentalne dotyczące synodalności, które odbyło się w dniach 24 - 26 lutego 2023 r. Ustalono ponadto, że delegacje te powinny składać się z biskupa przewodniczącego lub jego delegata oraz dwóch innych osób wybranych na podstawie DCS 108 i 109. Delegaci otrzymali z wyprzedzeniem informacje o spotkaniu wraz z instrukcjami dotyczącymi przygotowania się do tego wydarzenia.
25. 23 lutego uczestnicy przybyli do Baan Phu Waan Pastoral Training Center w Bangkoku, w Tajlandii. Do delegatów z 17 konferencji episkopatów, 2 synodów obrządków wschodnich i 3 członków stowarzyszonych FABC dołączyli członkowie Sekretariatu Generalnego Synodu, Relator Generalny XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów oraz kilku innych gości. W Zgromadzeniu uczestniczyli: 6 kardynałów, 5 arcybiskupów, 18 biskupów, 28 księży, 5 kobiet konsekrowanych, 7 świeckich i 11 kobiet.
26. Przed rozpoczęciem sesji uczestnicy otrzymali następujące materiały jako źródło rozeznania i dyskusji: Dokument Etapu Kontynentalnego (DCS), kopię Projektu Ramowego dla Dokumentu Końcowego (FD) przygotowanego przez Zespół ds. Rozeznania i Pisania, oraz kompilację Katechez papieża Franciszka na temat rozeznania.
27. W naszym dążeniu do skomponowania projektu dokumentu końcowego, który ma być przedłożony Komitetowi Centralnemu FABC, po "zatwierdzeniu i aprobachie" ze strony tego organu, który następnie zostanie przekazany do Sekretariatu Generalnego, Azjatyckie Zgromadzenie Kontynentalne zawierało następujące elementy: rozmowę duchową; wkład z krótkich prezentacji; wspólne i indywidualne okresy modlitwy; ogólną i w małych grupach dyskusję, przegląd i przepracowanie wersji projektu (który został stworzony przy użyciu tekstu ramowego zaproponowanego przez Zespół Rozeznawania i Pisania); oraz forum podczas sesji plenarnych dla interwencji uczestników.
28. Grupy zostały celowo zaprojektowane tak, aby składały się z mieszanki osób z różnych konferencji i różnych stanów życia (tj. duchownych, osób konsekrowanych, świeckich itp.). Technologia sztucznej inteligencji (AI) pomogła w procesie kompilacji danych pochodzących z pracy grupowej.
29. Odpowiedzi grup na sesje rozeznawania, które pogłębiały różne części projektu dokumentu, były powoli włączane dzień po dniu do projektu roboczego, gdy Zespół spotykał się pod koniec każdego dnia. Ponadto, dodano dwa kolejne kroki, dzięki którym uczestnicy mogli wnieść swój wkład w pisanie projektu: po pierwsze, po przedstawieniu zredagowanego projektu wszystkim w małych grupach, Zespół zapytał, co chcieliby poprawić, a co dodać. Po drugie, po wprowadzeniu przez Zespół poprawek i uzupełnień z małych grup, ponownie poprosił wszystkich uczestników o przeczytanie całego tekstu i zastanowienie się jako grupa nad tym, co Zespół znacząco przeoczył.
30. Sesje robocze zakończyły się wyrażeniem jednomyślnej afirmacji projektu dokumentu przez poszczególne grupy uczestników. Następnie członkowie zgromadzenia dyskutowali nad dwoma następującymi pytaniami: (1) Jakie struktury kościelne należy zmienić lub stworzyć, aby wzmocnić synodalność Kościoła w Azji? (2) Co chciałbyś, aby wydarzyło się pomiędzy sesją z października 2023 r. a sesją z października 2024 r. Synodu o Synodalności?
31. Kardynał Charles Bo, przewodniczący FABC, przewodniczył Liturgii zamykającej Zgromadzenie, podczas której przedstawiciele Zgromadzenia przedstawili "tymczasowy projekt" Dokumentu Końcowego z Kontynentalnego Zgromadzenia Synodalnego w Azji.

Czwarta faza: Rozeznanie i zespół piszący

32. Zespołowi ds. rozeznania i pisania powierzono ostateczne opracowanie dokumentu końcowego .
Spotkali się oni w dniach 27 - 28 lutego 2023 r., aby uwzględnić poprawki zasugerowane przez delegatów azjatyckiego

Zgromadzenie. Zespół uczestniczył również aktywnie w zgromadzeniu, włączając się w grupach w dyskusje, rozmowy duchowe i wspólnotowe rozeznawanie. Słuchanie wszystkich i odczuwanie pulsu uczestników wspomogło proces rozeznawania w pisaniu Dokumentu Końcowego.

33. Ostateczna redakcja dokumentu odbyła się w duchu wspólnego pisania, ciepłego towarzystwa i modlitewnego rozeznania. Zespół następnie przekazał swoją pracę do Centralnego Komitetu FABC w celu "zatwierdzenia i aprobaty".

Piąta faza: Komitet Centralny FABC

34. Dokument Końcowy Azjatyckiego Zgromadzenia Kontynentalnego dotyczący synodalności został przedstawiony Komitetowi Centralnemu FABC na ich spotkaniu online w dniu 3 marca 2023 r. Miało to na celu "zatwierdzenie i aprobatę" przez biskupów-przewodniczących Konferencji Episkopatów Dokumentu Końcowego Azjatyckiego Zgromadzenia Kontynentalnego, zapewniając, że jest on owocem autentycznie synodalnej podróży, strzegącej jedności Kościoła, która nigdy nie może przerodzić się w jednolitość lub polaryzację.
35. Po obradach nad projektem dokumentu końcowego, Komitet Centralny FABC, w dniu 3 marca 2023 roku, "zatwierdził i zatwierdził" dokument końcowy z kilkoma bardzo drobnymi zmianami do uwzględnienia wskazując, że należy go dalej zredagować, a następnie przesłać do Sekretariatu Synodu jako dokument końcowy dla Azjatyckiego Zgromadzenia Kontynentalnego na Synodzie.

III. OGÓLNE SENTYMENTY DO PROCESU

36. Pomimo wyzwań, podróż synodalna nie jest procesem demokratycznym, ale jest momentem łaski i uzdrowienia dla Kościoła. Obraz "Kościoła jako namiotu" ukazuje go jako miejsce schronienia, które może być rozszerzone na wszystkich w duchu inkluzywności. Wyraża również, że Bóg może rozbić swój namiot wszędzie tam, gdzie wieje Duch Boży, także w miejscach, gdzie panuje przemoc, niepokój i cierpienie.
37. Co najważniejsze, w namiocie jest miejsce dla wszystkich, nikt nie jest wykluczony, ponieważ jest to dom dla wszystkich. W tym procesie osoby, które w przeszłości czuły się "pominięte", teraz uświadomiły sobie, że w tym namiocie mają swój dom, świętą i bezpieczną przestrzeń. Większość respondentów pozytywnie zareagowała na wizerunek namiotu.
38. Obraz namiotu przypomina nam również, że Jezus rozbił swój namiot wśród nas poprzez wcielenie i dlatego namiot jest również miejscem spotkania z Bogiem i ze sobą nawzajem. Namiot, postrzegany teraz jako wspólny dom, rozbudził również na nowo poczucie przynależności i współuczestnictwa we wspólnym chrzcie. Proces synodalny przyniósł większą świadomość znaczenia wspólnego kroczenia w Kościele jako komunii wspólnot dla organicznego wzrostu Kościoła.
39. Konsultacje kontynentalne w poszczególnych krajach przybierały różne formy. Niektóre kraje były w stanie zaangażować wiele osób z różnych środowisk, podczas gdy inne były w stanie zebrać tylko mniejsze grupy ludzi. Jak wspomniano wcześniej, wyzwania związane z czasem i językiem stały się "przeszkodą" dla niektórych krajów. Niemniej jednak, ci którzy wzięli udział w tym procesie refleksji nad DK wnieśli konstruktywny wkład w duchu modlitwy i rozeznania dla dobra Kościoła.
40. Zaangażowanie tak ogromnej liczby osób w proces synodalny ujawniło głęboką miłość do Kościoła, mimo braków i słabości Kościoła jako instytucji.
41. Niemożność przetłumaczenia DCS na wiele języków wernakularnych była kolejnym ograniczeniem doświadczanym przez Kościoły w Azji. Jednakże Konferencja Generalna FABC 50, która odbyła się w październiku 2022 r., była rzeczywiście błogosławieństwem w przygotowaniu do

tego etapu procesu synodalnego.

42. Wiele rozmów, które odbyły się przed i w trakcie Konferencji Generalnej FABC, dostarczyło już wskazówek dotyczących kontekstu Kościoła i Azji. W "słuchaniu" tych relacji, okazało się, że.

zauważono, że na horyzoncie pozostaje poczucie nadziei i radości, że Kościół może iść naprzód z powodu miłości Boga do Jego ludu. Jesteśmy przekonani, że Duch Święty ani nie zatrzymuje się, ani nie zawodzi w inspirowaniu ludu Bożego do podążania w kierunku osobistego, wspólnotowego i strukturalnego nawrócenia.

43. Przyznajemy również, że proces prowadzenia rozmów synodalnych, o które prosiliśmy, był czasem bolesny i niepokojący, a jednocześnie uczynił nas wrażliwymi na siebie nawzajem.
44. DCS w zwięzły sposób potrafił uchwycić nadzieje, aspiracje, spustoszenia i wyzwania ludu w sposób, który otwiera drzwi dla większej odnowy w życiu Kościoła. Zaproszenie do słuchania ludzi ze wszystkich środowisk świadczy o otwartości na siebie nawzajem, a duch dialogu ułatwia poruszanie się razem jako jedna całość: "Umożliwienie tego spotkania i dialogu jest sensem podróży synodalnej" (DCS, 6).
45. DCS był w stanie stać się katalizatorem dla głębszych rozmów duchowych. W wielu miejscach był on rzeczywiście doświadczany jako moment żywej synodalności w Kościele poprzez proces wspólnej tożsamości i wspólnej odpowiedzialności.
46. Ogólne poczucie troski o Kościół, przejawiające się w uczestnictwie wszystkich w tym procesie, odzwierciedla naturalną lub organiczną skłonność do autentycznej synodalności. W niektórych krajach sam "proces słuchania" nie był nowy, ponieważ istniały już mechanizmy realizacji planów duszpasterskich Kościołów i wspólnot lokalnych na różnych poziomach, które przynosiły synergii i zbieżność z duchem synodalności.
47. Sam FABC odgrywa istotną rolę w przeżywaniu synodalności pomiędzy Konferencjami Episkopalnymi. To rzeczywiście oddaje sens wspólnego kroczenia jako członkowie Ciała Chrystusa ku panowaniu Boga i w tym procesie, będąc w stanie poszerzyć nasze doświadczenia i powiększyć namiot.
48. Biorąc pod uwagę te ogólne spostrzeżenia, które stały się nie tylko *punktem wyjścia* dla refleksji Kościoła w Azji nad DCS, przyznajemy również, że ogromna różnorodność poglądów i doświadczeń w całej Azji sprawiła, że synteza każdej pojedynczej możliwości i wyzwania, jakie pojawiły się w poszczególnych krajach, stała się wyzwaniem. Prowadzeni przez Ducha Świętego, poniższe paragrafy dostarczają wglądu w rezonanse, napięcia i priorytety wyartykułowane przez Kościoły w Azji.
49. Zespół ds. rozeznawania i pisania pozwolił sobie również na zidentyfikowanie niektórych luk (*lacuna*), które naszym zdaniem były albo nieobecne, albo niedostatecznie potraktowane w raportach przesłanych przez Konferencje Episkopatów, ale były kluczowymi punktami dyskusji na Konferencji Generalnej FABC 50. Jest naszą modlitwą i nadzieją, że poniższe spostrzeżenia są wierne umysłowi i sercu poszczególnych procesów podjętych przez kraje Azji.

IV. REZONANSE AZJATYCKIE

Po przeczytaniu i modlitwie z DCS, które intuicje najsilniej rezonują z przeżywanymi

doświadczeniami i rzeczywistością Kościoła na waszym kontynencie?

Które doświadczenia są dla Ciebie nowe lub pouczające?

50. Rezonans, jaki odczuły Kościoły w Azji podczas refleksji nad DCS, podkreśla fakt, jak już wcześniej wspomniano, głębokiej miłości do Kościoła. W tej głębokiej miłości do Kościoła mieszczą się różne emocje, takie jak radość, smutek, wrażliwość i zranienie.
51. Pomimo tego potpourri emocji i różnorodności Azji, która obejmuje etniczność, rasę, kulturę, język i religię, duch synodalności, do którego wzywa Kościół, stawia przed nami (Kościółem)

wyzwanie odwagi "kroczenia razem" pomimo pewnych oporów w Kościele, braku docenienia bogatej duchowości Azji, a także utraty poczucia grzechu.

52. Chociaż proces ten został dobrze przyjęty i ułatwiony w krajach azjatyckich, w kilku raportach wspomniano, że proces konsultacji i słuchania, jaki przyniosła podróż synodalna, mógł wywołać pewne rozczarowanie i zawód z powodu braku jasnego wyjaśnienia i akceptacji celu zgromadzenia i słuchania. Pokusa zaangażowania się w ten proces może być opisana jako bardziej polityczna lub nawet ideologiczna (tzn. jako przypominająca bardziej forum dla dyskusji "typu parlamentarnego") niż jako prawdziwie synodalne przedsięwzięcie z perspektywy katolicko-chrześcijańskiej. Niektórzy wierni są sceptyczni co do celu i perspektywicznych wyników takiego procesu synodalnego.
53. W niektórych diecezjach utrzymują się wątpliwości, czy głosy osób żyjących w środowiskach mniejszościowych i tradycyjnych wspólnot chrześcijańskich będą miały jednakowy wpływ na proces synodalny, a nawet jego wyniki. Wspomniano również, że słuchanie jest trudnym zadaniem, ponieważ wielu ludzi woli być chwalonym niż krytykowanym czy komentowanym. Ci, którzy odważyli się zabrać głos, byli czasem uważani za antagonistów przez niektóre części społeczności, ponieważ ich komentarze i opinie były postrzegane jako odbiegające od głównego nurtu myśli lub mogły negatywnie wpłynąć na Kościół jako całość.

Doświadczenie radości

54. Należy zauważyć, że proces synodalny, do którego wzywa Kościół powszechny, jest zarówno doświadczeniem duchowym, jak i duchową podróżą. Z tego powodu trzeba odłożyć na bok nasze ego, ogołocić się i słuchać Boga, abyśmy mogli stale odnawiać się pod przewodnictwem Ducha Świętego i pogłębiać się w duchu synodalności.
55. Dynamika jak najszerzego słuchania, która jest zakorzeniona w procesie synodalnym, rzeczywiście zmotywowała Kościół do bardziej uważnego słuchania i mądrego rozeznania, gdzie Duch Święty prowadzi nas w kierunku przyjęcia i stania się Kościołem bardziej synodalnym.
56. Ta podróż, którą zapoczątkowaliśmy, pomaga nam uświadomić sobie prawdziwą naturę Kościoła i umiejętność dostrzegania jego sytuacji. Doświadczenie radości jest spotęgowane, ponieważ proces synodalny jest z pewnością miejscem łaski, spotkania i przemiany.

Doświadczenie wspólnego chodzenia

57. Proces wspólnego chodzenia wydobywa z Kościołów lokalnych większą świadomość ich unikalnych kontekstów i bogatych kultur w całej Azji, w tym także kultur wspólnot tubylczych, które są często zaniebawane i zapomniane. To bogactwo musi być pielęgnowane poprzez komunie i dialog jako doświadczenie wspólnego chodzenia.
58. Jako katolicy w Azji, żyjący w różnorodności, staramy się podnieść jakość naszej przyjaźni ze sobą poprzez słuchanie, szanowanie i troskę o siebie nawzajem, abyśmy mogli być "dobrą matką" i przykładem, który przyniesie światu pokój i jedność. Formacja wiary, która opiera się na żywym słowie Bożym, jest podstawą duchowości synodalnej.
59. Podczas wspólnego wędrowania, podróż synodalna zgromadziła nas przy stole Pana, abyśmy przez Niego, w Nim i z Nim uświadomili sobie naszą naturalną i organiczną skłonność do synodalności oraz zostali zainspirowani i umocnieni do przemierzania i odkrywania nowych dróg dla Kościoła w Azji.
60. Jest rzeczą budującą czytać wielokrotnie o głębokiej miłości do Kościoła ze strony tak wielu Kościołów lokalnych na całym świecie. Ta miłość i oddanie wierze rozbrzmiewa w całym DCS i z pewnością odzwierciedla niemal powszechne poczucie wyrażane przez katolików na całym świecie.
61. Doświadczenie wspólnego kroczenia jest również zakłócanie przez zewnętrzne zagrożenia, które sprawiają, że życie w wierze staje się wyzwaniem. Zauważono, że w kilku krajach Azji nadal jest wielu chrześcijan, którzy cierpią z powodu różnych zagrożeń z powodu zachowania wiary.

62. Pomimo tych nowych form "męczeństwa", wielu nadal pozostaje wiernych wierze, a nawet jest gotowych oddać za nią życie. Na niektórych obszarach odnotowano groźby i przemoc wobec chrześcijan, podczas gdy na innych obszarach istnieją inne sposoby, w jakie chrześcijanie są dyskryminowani za swoje przekonania.

Doświadczenie ran

63. W raportach odbijają się również słabości i rany Kościołów w Azji, podkreślając potrzebę uzdrowienia. Wśród wielu ran Kościoła są nadużycia związane z finansami, jurysdykcją, sumieniem, władzą i seksem. Z pewnością przedstawiały one Kościół w negatywnym świetle, co doprowadziło do opuszczenia go przez niektórych z powodu braku wiarygodności. Również na poziomie zarządzania brak przejrzystości i odpowiedzialności doprowadził do kryzysu wiarygodności w Kościele.

64. Raporty wskazują również, że z powodu tych nadużyć rośnie nietolerancja, niechęć i negatywizm wobec Kościoła. Są one wyrażane poprzez media społeczne i drukowane oraz inne domeny publiczne. Odpowiedzialność za Kościół musi należeć do wszystkich i dlatego każdy powinien mieć możliwość aktywnego uczestnictwa w procesie podejmowania decyzji poprzez wspólnotowe rozeznanie.

65. Istnieje również głębokie zaniepokojenie brakiem wystarczającego włączenia kobiet w procesy zarządzania i podejmowania decyzji w Kościele. Kobiety w życiu konsekrowanym, pomimo zaangażowania w różne posługi Kościoła, doświadczają poczucia wyobcowania i ich głos nie jest często wystarczająco słyszalny w decyzjach politycznych Kościoła. Są one aktywnie zaangażowane, a ich oddana służba jest bardzo widoczna.

66. Rozmowy synodalne wezwały do ponownego przemyślenia udziału kobiet w życiu Kościoła, biorąc pod uwagę, że kobiety odgrywały ważną rolę w Biblii. W Kościele istnieje potrzeba odnowienia struktur zarządzania, które pozwolą na znaczące uczestnictwo kobiet we wszystkich aspektach Kościoła.

67. Raporty przyznają, że Kościół nie rozumie i nie zapewnia wystarczającej opieki duszpasterskiej niektórym grupom osób, które są częścią Kościoła, ale często mają problemy z tym, by czuć się mile widzianymi. Wśród nich są samotni rodzice, osoby w nieregularnych sytuacjach małżeńskich, małżeństwa mieszane, osoby identyfikujące się jako LGBTQIA+, a także migranci i inne.

68. W kilku raportach pojawiły się poważne obawy dotyczące nieobecności młodzieży w wielu Kościołach, a zwłaszcza w procesie podejmowania decyzji. Jednocześnie młodzi ludzie nadal inspirują i rzucają wyzwanie całemu Kościołowi, aby miał odwagę podjąć ryzyko i dokonać zmian.

69. Bardzo sporadycznie w niektórych raportach pojawiają się przelotne wzmianki o trudnej sytuacji ludności tubylczej. Zauważono również, że wiele z ich aspiracji i głosów nie zostało wystarczająco podkreślonych w DCS.

70. Jednocześnie wsłuchiwanie się w wołanie ubogich i ziemi było kwestią, która nie została potraktowana w sposób adekwatny, biorąc pod uwagę, że są to poważne problemy dla ludów Azji. Rolą Kościoła powinno być wsłuchiwanie się w słabe wspólnoty i praca na rzecz ochrony ich, ich środowiska, praw i przywilejów.

71. Niektóre zranienia, jakich doświadczyły Kościoły, zostały spowodowane przenikaniem do nich ideologii takich jak indywidualizm, konsumpcjonizm i materializm, które są spowodowane szybkim wzrostem gospodarczym i swobodą dostępu do mediów społecznościowych. Chociaż wiele z nich mogło przynieść rozwój w wielu częściach Azji, Kościół jest również pod wpływem jego różnych skutków ubocznych.

72. Głos Kościoła został uciszony przez opresyjne reżimy do tego stopnia, że nie mógł on odgrywać

swojej proroczej roli. To milczenie doprowadziło również do biernego samozadowolenia

potęgowane przez strach, a czasem nawet apatię. Potrzeba, aby Kościoły w całej Azji wspierały Kościoły pod opresyjnymi reżimami w sposób, który nie zagraża ani nie naraża ich istnienia.

Wezwanie do przyjęcia nowych ścieżek

73. Doświadczenie radości i zranień w całej Azji może być postrzegane jedynie jako okazja do odkrywania nowych dróg w kierunku Kościoła synodalnego. Stawanie razem jako zjednoczone Ciało Chrystusa wymaga nowej wizji w misji duszpasterskiej "nowego Kościoła", Kościoła synodalnego.
74. Kościół musi rozpocząć się w duchu inkluzji, gdzie każdy czuje się zarówno mile widziany, jak i ma poczucie przynależności wewnątrz namiotu. Jako lud Boży nikt nie powinien być wykluczony; nawet jeśli są słabi i ułomni, inkluzywizm w Kościele jest koniecznością dla Kościoła synodalnego.
75. Różnorodność religii w Azji sprawia, że angażowanie się w dialog ekumeniczny i międzyreligijny jako sposób budowania pokoju, pojednania i harmonii jest niemalże koniecznością. Wiele sprawozdań mówi o owocnym zaangażowaniu w dialog z chrześcijanami i osobami innych religii. Pomimo różnorodności religii i kultur w Azji, w sprawach dotyczących dialogu ekumenicznego i międzyreligijnego istnieją jeszcze ograniczenia.
76. W niektórych miejscach to dążenie do dialogu było inicjatywą wyłącznie Kościoła katolickiego i zdarzało się, że nie spotykało się z wzajemnością. Postrzegano go również jako "dzieło" duchownych, a nie świeckich.
77. Niektórzy wyrazili zastrzeżenia wobec tych dialogów z różnych powodów, w tym z powodu nieufności i podejrzliwości co do ich motywów. Kościół odgrywa znaczącą rolę w budowaniu mostów dla pokoju, pojednania, sprawiedliwości i wolności.
78. Chociaż w raportach azjatyckich niewiele mówi się o ochronie (nieletnich i osób bezbronnych), istnieje potrzeba rozwijania i pielęgnowania środowiska kultury ochrony w Kościele, na wszystkich poziomach.
79. Proces synodalny wezwał do powszechnego słuchania siebie nawzajem, aby doprowadzić do przemiany na wszystkich poziomach Kościoła. Wraz ze świeckimi oraz osobami konsekrowanymi, które mówiły, że nie zostały wysłuchane lub nie dano im głosu w Kościele, niektórzy księża czuli, że nie zostali wystarczająco wysłuchani, nawet do tego stopnia, że czuli się zaniedbani.
80. Czytając te raporty, można odnieść wrażenie, że Kościół jest zamknięty w sobie i musi zarzucić swoje sieci dalej i szerzej. Misja *ad-extra* musi być w centrum zainteresowania Kościołów w Azji. Mamy za zadanie przekształcić skierowane do wewnątrz, zindywidualizowane i spolaryzowane podejście do życia duchowego w podejście bardziej misyjne, wspólnotowe i zintegrowane.
81. Namiot musi być rozszerzony w sposób najlepiej znany poszczególnym Kościołom w Azji, abyśmy mogli poruszać się w obiecujący sposób, który wypełni naszą misję jako Kościoła.
82. Kościoły w Azji były w stanie odnieść się i oddziękować wiele z tego, co zostało powiedziane w DCS. To tylko wskazuje, że istnieje wiele podobieństw z Kościołami w innych krajach i na innych kontynentach, za co dziękujemy Bogu, że wszyscy jesteśmy na tej drodze razem.
83. Zdajemy sobie również sprawę, że niektóre z tych kwestii mogą być specyficzne dla pewnych regionów, ale pocieszamy się, że gdy idziemy razem, może nastąpić odnowa w Kościele i rozszerzenie panowania Boga.

V. ASIAN TENSIONS

Po przeczytaniu i modlitwie z DCS, jakie istotne napięcia lub rozbieżności wyłaniają się jako szczególnie ważne z perspektywy waszego kontynentu? W związku z tym, jakie są pytania lub kwestie, które powinny być poruszone i rozważone w kolejnych etapach procesu?

84. Po modlitwie, studiach i lekturze różnych raportów jesteśmy przepełnieni nadzieją, że ta synodalna podróż przyniesie owoce nie tylko w postaci "rozszerzenia namiotu", ale także rozpoznania działania Ducha Świętego w Kościołach w całej Azji.
85. Czytając DCS, Kościoły w Azji dostrzegły również pewne napięcia o charakterze uniwersalnym oraz takie, które są specyficzne dla kontekstu Azji. Pamiętając, że niektóre z tych napięć są o wiele bardziej skomplikowane niż się wydaje, naszym zadaniem nie jest szukanie rozwiązań w tym czasie, ale raczej uznanie tych napięć i rozbieżności oraz dalsza refleksja nad tym, co Duch Święty mówi do Kościoła w Azji.

Napięcia w żywej synodalności

86. Kościół składa się z ludzi wszystkich stanów życia (duchownych, konsekrowanych i świeckich); wydaje się jednak, że istnieje swoisty "podział" wewnątrz Kościoła - między duchownymi i świeckimi, biskupami i kapłanami/zakonami zakonnymi, grupami i ruchami kościelnymi, diecezjami i konferencjami, a także na zewnątrz - między Kościołem a władzami politycznymi, a nawet między religiami, na co wskazuje wiele sprawozdań. W duchu Kościoła uczestniczącego, doświadczenie przywództwa w "modelu służebnym" wymaga większej uwagi dla żywej synodalności.
87. Wyzwanie, by stać się bardziej zaangażowanym, jest często utrudnione przez style przywództwa, które uniemożliwiają (czasem nawet wykluczają) innym przeżywanie ich chrzcielnego powołania do bycia autentycznymi uczniami. Służebny model przywództwa jest utrudniony, a czasem wręcz przeciwny, gdy księża mają tendencję do dominacji, a nawet jawią się jako narzucający się, dominujący i autorytatywny wobec świeckich. Rekonfiguracja roli świeckich obejmuje poszerzenie przestrzeni dla możliwej posługi świeckich poprzez różnorodne charyzmaty, w tym doradztwo i poradnictwo zawodowe dla młodzieży, opiekę nad chorymi, edukację i ochronę dzieci.
88. Dostrzegamy także pracę katechetów w Azji, którzy są nie tylko nauczycielami wiary, ale także samodzielnymi liderami wspólnoty. Od wieków przygotowują oni wiernych do sakramentów i towarzyszą im w życiu wiarą. Dlatego potwierdzamy dyrektywę papieża Franciszka, aby Konferencje Episkopatów... urzeczywistniały posługę katechety (por. *Antiquum Ministerium*, n. 9).
89. Uznając napięcia między duchowieństwem, zakonnikami i świeckimi, w raportach wielokrotnie poruszano temat współodpowiedzialności wszystkich w życiu i misji Kościoła. Wiele problemów pojawia się, gdy sprawowanie władzy oderwane jest od odpowiedzialności i przejrzystości.

Napięcia w procesie podejmowania decyzji

90. Zauważono, że w niektórych miejscach brakuje odpowiedzialności za współpracę w procesie rozeznawania i podejmowania decyzji; często pozostawia się ją tylko księżom lub biskupom. Głosy mniejszości, a nawet świeckich nie są brane pod uwagę w tym procesie. Czasami mamy do czynienia z powierzchownym dialogiem i brakiem konsultacji nawet w tych strukturach, które są zalecane lub nakazane przez Prawo Kanoniczne, jak rada duszpasterska i rada finansowa. Niektóre Kościoły uważają to za formę klerykalizmu, ponieważ jest to zdominowane przez duchownych.
91. Brak odpowiedzialności i przejrzystości w podejmowaniu decyzji i sprawach finansowych w Kościele doprowadził do dalszego rozłamów w kroczeniu razem w duchu Kościoła synodalnego. Ci, którzy kwestionują te sprawy, są czasem wykluczani z Kościoła. Autorytatywny i dominujący styl

Przywódstwo nie istnieje tylko wśród duchownych, ale są też liderzy wśród świeckich, którzy wykazują takie cechy. To napięcie nadal utrudnia drogę do bycia Kościołem uczestniczącym w sposób synodalny.

92. W kontekście azjatyckim, gdzie szacunek dla przywódców jest wartością samą w sobie, zdarzają się sytuacje, w których świeccy są nadmiernie ulegli wobec duchownych i istnieje duże prawdopodobieństwo, że ten szacunek może być nadużywany, a władza i kontrola stają się *modus operandi*. To jeszcze bardziej osłabia "nie-kler" w byciu współodpowiedzialnym za misję Kościoła, jak również za jego zarządzanie.

Napięcia w powołaniach kapłańskich

93. Zauważono również, że zbyt krytyczne spojrzenie na duchowieństwo przyczyniło się do spadku powołań do kapłaństwa w niektórych częściach Azji. Są obszary w Azji, gdzie rośnie zapotrzebowanie na kapłanów do służby i na ciągły wzrost wiary. Potrzeba kapłanów jest realna i dla szerzenia Ewangelii. Skandale księży oraz niezdrowe postawy i zachowania prezentowane przez księży również powodują spadek powołań.
94. Oprócz tego, niektóre raporty uznały również wpływ kultury świeckiej i materialistycznej na księży, a nawet świeckich liderów. To często stanowi wyzwanie dla świadectwa wartości ewangelicznych w misji Kościoła.

Napięcia w zaangażowaniu kobiet

95. W wielu Kościołach Azji udział kobiet w codziennym życiu Kościoła jest znaczący. Brakuje jednak obecności kobiet w rolach przywódczych. W niektórych społeczeństwach ich głos jest słabo słyszalny.
96. Niektórzy przypisują to różnicom kulturowym i tradycyjnym patriarchalnym strukturom społeczeństw azjatyckich. W niektórych miejscach kobiety w rolach przywódczych nie są zbyt mile widziane ze względu na ich mentalność kulturową. Wydaje się, że mężczyźni podejmują decyzje lub przewodzą grupie, a kobiety po prostu wdrażają te decyzje lub pracują pod kierunkiem mężczyzn. Rola kobiety jest uważana za drugorzędną lub po prostu odrzucana jako pomocnik mężczyzny, dotyczy to również kobiet w życiu konsekrowanym.
97. Niektóre kraje informują jednak, że mężczyźni nie ma w Kościele i w tych okolicznościach to kobiety skutecznie przejmują role przywódcze.

Napięcia związane z młodzieżą

98. Częstym zjawiskiem zauważanym w sprawozdaniach jest nieobecność młodzieży w naszych Kościołach. Biorąc pod uwagę, że stanowią oni znaczną liczbę w naszej populacji (ok. 65%), są stosunkowo nieobecni w życiu Kościoła. Choć niektórzy są obecni w życiu Kościoła, to jednak istnieje potrzeba formacji wiary, towarzyszenia i większego włączenia w role przywódcze i procesy decyzyjne.
99. Wśród luki pokoleniowej między starymi i młodymi, Kościół jako "matka" musi objąć miłością młodzież i dotrzeć do tych, którzy są zagubieni, dezorientowani i odłączyli się od Kościoła. Choć raporty mówią o tym, że młodzieży brakuje w Kościele, to może warto zastanowić się nad tym, że młodzież mówi, iż w jej życiu brakuje Kościoła.
100. Podczas gdy młodzież jest bardziej obyta z technologią w tych częściach Azji, gdzie dostęp do technologii cyfrowych jest łatwiejszy, raporty wzywają również do większych inwestycji w dziedzinie mediów i komunikacji społecznej, aby móc do niej dotrzeć w celu ewangelizacji i głoszenia dobrej nowiny o Jezusie Chrystusie. Niemniej jednak, pozostaje wyzwanie zaangażowania młodzieży w dialog między światem wirtualnym i rzeczywistym.

101. Obdarzony dużą populacją młodych ludzi, Kościół w Azji mógłby wyobrazić sobie siebie jako "cyfrowy namiot", aby być tam, gdzie są młodzi i skutecznie im służyć. Synodalność z młodzieżą oznacza także przeżywanie napięć, jakie ponosi ona w szybko zmieniającym się świecie.
102. Niezależnie od korzyści płynących z cyfrowego świata, podkreślano również negatywny wpływ mediów społecznościowych - ludzie spędzają więcej czasu z gadżetami niż z ludźmi; jak są one wykorzystywane do szerzenia nienawiści, uprzedzeń i strachu w społeczeństwie; niektórzy twierdzą, że media społecznościowe odciągają ludzi od wiary.

Napięcia ubogich

103. Podobnie jak matka w ubogiej rodzinie azjatyckiej z wieloma dziećmi, które zmagają się i niekiedy nie mają odpowiedniej opieki, również Kościół w Azji zmagają się i z bólem obejmuje wielką liczbę osób ubogich i zepchniętych na margines, które potrzebują szczególnego towarzyszenia w tym procesie synodalności.
104. Różne są oblicza ubogich w Azji: ubodzy materialnie, tacy jak mniejszości etniczne, pracownicy migrujący, mieszkańcy miejskich slumsów, uciekający uchodźcy, itd.; ubodzy społecznie, ci często zaniebawani przez Kościół i społeczeństwo, tacy jak niewykształceni, obojętna młodzież, osoby niepełnosprawne, osoby pozbawione wolności, osoby z niższych kast, rozwiedzeni i powtórnie żonaci, samotne matki, osoby starsze i niedołączone, nosiciele wirusa HIV, osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych, osoby identyfikujące się z LGBTQIA+, itd.
105. Uznajemy jednak, że pojęcie ubóstwa jest względne, można być ubogim materialnie, ale bogatym w kulturę, duchowość i gościnność.
106. Pomimo pewnych barier kulturowych, które mogą istnieć, Kościół w Azji musi pragnąć odważnie skierować swoje oczy na twarze ubogich, aby z miłością rozpoznać, uznać i przyjąć wszystkich jako dzieci Boże, które teraz zasługują na naszą uwagę. Dostrzegamy napięcia, aby być integracyjnym, a jednocześnie być wiernym wartościom ewangelicznym i moralnej wierności drogom Kościoła - być może nawet skandalu, jeśli są oni mile widziani w Kościele.
107. Kościół musi starać się znaleźć sposoby włączenia ubogich w swoje życie i misję, aby uzdrowieni, pielęgnowani i formowani w *sensus fidelium* w ramach naszej tradycji apostoelskiej i tożsamości katolickiej, mogli być równymi partnerami i szanowanymi towarzyszami z wszystkimi innymi w Kościele. Jak wspomniano w kilku raportach, niektóre z tych zmian będą wymagały rewizji kanonicznych, które ułatwiłyby integrację Kościoła wobec ubogich.
108. Kościół musi być także głosem ubogich. Zdarza się, że Kościół milczy na temat trudnej sytuacji i krzyku Dalitów, plemion, ludności tubylczej i ubogich. Nie chcąc sprawiać kłopotów władzom lub być uciszonym, Kościół mógł zrazić do siebie tych ludzi i odwrócić uwagę od "krzyku ubogich". Głos Kościoła musi bronić tych, którzy są bez głosu i bezsilni.

Napięcia związane z konfliktami religijnymi

109. Mimo że w całej Azji istnieje różnorodność religii, na niektórych obszarach narastają konflikty religijne, a nawet prześladowania (subtelne i bezpośrednie). Niepokojące jest również pogarszanie się kultury przemocy w całej Azji, częściowo z powodu braku możliwości skorzystania z funkcjonującego systemu sprawiedliwości. Upolitycznienie religii utrudniło praktykowanie wiary przez mniejszości. Wśród wyzwań wymienić należy ucisk polityczny, dyktatorskie rządy, korupcję i niesprawiedliwe prawo.
110. Kościoły w Azji zawsze muszą balansować pomiędzy byciem wiernym Ewangelii, a jednocześnie nie stawiać chrześcijan w pozycji zagrożenia. Nawet to, co w wielu miejscach jest uważane za oczywiste, jak nadanie dziecku chrześcijańskiego imienia, w innym miejscu bywa przeszkodą.

111. Czasami w takich sytuacjach potrzebna jest cierpliwość i nadzieja, że coś się zmieni. Kościół w Azji ciągle ma do czynienia z takimi napięciami i potrzeba wzajemnego wsparcia w kroczeniu razem z odwagą i miłością.

Napięcia związane z klerykalizmem

112. Klerykalizm, podobnie jak w wielu częściach świata, jest również problemem w Azji. Wiele odpowiedzi wskazuje na klerykalizm jako napięcie w ich regionach, a niektórzy podają go także jako jedną z przyczyn braku synodalności w Kościele w Azji.
113. Zauważono jednak, że klerykalizm oznacza różne rzeczy dla różnych ludzi. Wydaje się, że słowo klerykalizm obejmuje szeroki zakres zagadnień, a jednocześnie niektóre rejony są bardziej szczegółowe. Wśród przejawów klerykalizmu wymienia się m.in. brak konsultacji w sprawach administracyjnych, postawy dominacyjne i poczucie uprawnienia okazywane przez osoby sprawujące władzę zwłaszcza księża, nadmierne sprawowanie władzy nad ludem itp.
114. Wskazano na niektóre pierwotne przyczyny klerykalizmu, np. indywidualny charakter lub niedojrzałość psychiczną, niektóre podpowiadają przyczyny bardziej systemowe, a inne wskazują na subkulturę milczenia i bezkarności. Właściwa formacja biskupów, duchownych i świeckich dla Kościoła synodalnego może więc należeć do podstawowych odpowiedzi na takie nadużycia.
115. Z drugiej strony, duchowni czują się nadmiernie krytykowani przez świeckich, do tego stopnia, że niektórzy z nich czują się samotni, odizolowani i ciągle kontrolowani. To z kolei prowadzi do demotywacji wśród księży i obaw wśród młodych mężczyzn, którzy rozważają powołanie do kapłaństwa. Niektórzy przypisują brak powołania nieracjonalnym wymaganiom stawianym przez ludzi.

VI. AZJATYCKIE REALIA I ROZBIEŻNOŚCI

116. Mając świadomość, że chrześcijaństwo jest w Azji mniejszością (szacuje się, że katolicy stanowią około 3,31% populacji azjatyckiej, a w kilku miejscach mniej niż 1%), istnieje wielkie poczucie miłości do Jezusa i Jego Kościoła. Radość ze wspólnej podróży w ramach tej synodalnej odnowy jest namacalna. Nasza wiara pobudza nasze relacje nie tylko między chrześcijanami, ale także z ludźmi sąsiednich wyznań w naszym dążeniu do harmonijnego życia poprzez proces budowania mostów. W miejscach, gdzie dyskryminacja i przemoc są bardziej widoczne niż w innych miejscach, wiara w Jezusa Zmartwychwstałego utrzymuje nas w sile i nadziei pośród tych przeciwności.
117. Duchowość azjatycka, charakteryzująca się kontemplacją i szacunkiem dla przyrody, przeplata się z głębokim poczuciem pobożności i pobożnością ludową. Pobożność ta niekiedy ożywia wiarę i przyciąga ludzi do Kościoła, zarówno katolików, jak i niekatolików.
118. Nasze ucieleśnione sposoby wyrażania kultu i modlitwy - obejmujące ludzkie zmysły, taniec, sztukę, poezję i ciszę - czasami napotykać na napięcia w formalnym sposobie sprawowania sakramentów. Kilka raportów wskazywało na potrzebę twórczego odkrycia na nowo istoty liturgii, czyli przyciągania ludzi do Boga za pomocą azjatyckich wyrazów kultu.
119. Zauważono również, że w niektórych miejscach katolicy byli bardziej zaangażowani w popularne nabożeństwa niż w refleksję nad słowem Bożym, rozeznawanie duchowe czy osobistą modlitwę. Ogólnie rzecz biorąc, potrzeba, aby liturgie były bardziej żywe i relatywne - tekst, który mogą zrozumieć, muzyka, którą mogą śpiewać, i rytuały, do których mogą się odnieść, zostały wyrażone na różne sposoby w raportach.
120. Uznajemy, że azjatycki *etos*, który od dawna był częścią jego narodów (na przykład, poleganie na Bogu, interakcja wspólnotowa, relacja z Bogiem, sobą samym, innymi ludźmi i kosmosem, itd.) jest obecnie niszczone przez zglobalizowane kultury indywidualizmu, sekularyzmu i relatywizmu.
121. Jesteśmy świadomi, że między kulturami azjatyckimi a naszymi sposobami wyrażania wiary istnieją napięcia w zakresie języków, obrazów, a nawet koncepcji dotyczących autorytetu i władzy.

122. Rośnie napięcie między tradycyjnymi (duchowymi) wartościami a nowoczesnością, nawet wśród duchownych, zakonników i rodzin. Niektóre ze skutków widocznych z powodu tej globalnej inwazji to relatywizacja wiary, przyciąganie księży do materialistycznego i indywidualistycznego sposobu życia oraz brak wiarygodnego świadectwa, co jest jedną z przyczyn erozji życia duchowego. W końcu liczba osób niepraktykujących żadnej religii będzie rosła z powodu modernizmu, materializmu i sekularyzmu.
123. Rodzina (nuklearna i rozszerzona) jest bardzo ważna w wielu azjatyckich społeczeństwach. Wierność synowska rozciąga się do tego stopnia, że wielu poświęci się wielkodusznie dla dobra jedności i pokoju rodzinnego. Rola rodzin w synodalnej odnowie Kościoła i jego świadectwa wobec społeczeństw jest więc bardzo ważna. Będą one pierwszą przestrzenią formacyjną dla synodalnej odnowy, którą sobie wyobrażamy.
124. W wielu raportach przytacza się ich troskę o dzisiejsze małżeństwa i życie rodzinne - przemoc domowa, nieślubne matki, samotni rodzice, opóźnione małżeństwa z powodu systemu posagowego, rozwody i nieważność małżeństw itp. Rodziny chrześcijańskie rozpadają się z powodu braku świadomości wiary i niepokojów wywołanych przez ubóstwo i warunki ekonomiczne.
125. Współczesna tendencja do nadmiernego indywidualizmu jeszcze bardziej pogłębia ten kryzys powołania, podobnie jak różne trendy ekonomiczne, które sprawiają, że podjęcie życia rodzinnego staje się dla wielu niepożądane. Pojawiają się też napięcia dotyczące przynależności do Kościoła i relacji rodzinnych.
126. Pośród tak wielu wyzwań, Kościół w Azji potrzebuje, bardziej niż kiedykolwiek, usłyszeć głosy rodzin, zwłaszcza rodzin międzyreligijnych i międzykulturowych, które w wielu miejscach w Azji stają się raczej normą niż wyjątkiem.
127. Wynikające z naszego *etosu* wspólnoty, życie wspólne w azjatyckich społecznościach i dzielnicach jest *miejscem*, gdzie przeżywa się radości i zmagania. Wspólne przestrzenie są okazją do nieformalnych dialogów i wspólnego życia (dialog życia). W obliczu wyzwań społeczno-politycznych, ekonomicznych i ekologicznych, nie tylko przetrwaliśmy, ale w niektórych sytuacjach rozkwitamy dzięki sile tej oddolnej relacyjności.
128. W ostatnich czasach widzimy również rosnący podział wśród narodów Azji - ludzi podzielonych ze względu na kastę, język, pochodzenie etniczne i status społeczno-ekonomiczny, a także rosnącą nietolerancję w ramach tego podziału.
129. Nawet jeśli jesteśmy ludźmi zorientowanymi na wspólnotę, szybki wzrost gospodarczy wynikający z obfitości materialnej spowodował również, że więcej osób cierpi z powodu zubożenia emocjonalnego, duchowego i psychicznego. W niektórych społeczeństwach azjatyckich świecki wygląd i styl życia przywódców Kościoła również powoduje napięcia, ponieważ sprzeciwia się *ewangelicznemu ubóstwu* i misji bycia Kościołem ubogich w Azji.
130. Na kontynencie tak zróżnicowanym jak Azja, dialog międzyreligijny pozostaje integralną cechą Kościoła w Azji. Mimo wysiłków na rzecz budowania mostów zauważyliśmy, że wzrasta nietolerancja religijna i społeczna, która prowadzi ostatecznie do prześladowań i pogorszenia warunków życia ludzi, zwłaszcza mniejszości religijnych. W skrajnych sytuacjach fałszywe oskarżenia o bluźnierstwo i terror to główne problemy, z którymi borykają się chrześcijanie.
131. Rozpad struktur demokratycznych, w tym militaryzacja i opresja polityczna, stanowi wyzwanie dla życia wielu ludzi w niektórych krajach.

ODPOWIEDZIACH

132. Konferencja Generalna FABC 50 w swoim Dokumencie Przewodnim i Końcowym Przesłaniu zidentyfikowała pewne obawy, które albo nie zostały ujęte w odpowiedziach kraju na DCS, albo nie zostały podane w wystarczającym stopniu.

rozważenie. Studiując wszystkie te dokumenty obok siebie, pozwoliliśmy sobie na uwzględnienie stwierdzonych braków i włączyliśmy je do niniejszego raportu z nadzieją, że zostaną one rozpatrzone przez Zgromadzenia Synodu 2023/24.

Troska o nasz wspólny dom

133. Kryzys ekologiczny zawsze odbija się na wrażliwych społecznościach, a kontynent azjatycki jest jednym z miejsc, gdzie wpływ zmian klimatycznych jest alarmujący. Pomimo możliwości, że Azja mogłaby być liderem w opowiadaniu się za opieką nad wspólnym domem, odpowiedzi azjatyckie nie oddały w wystarczającym stopniu intensywności kryzysu ekologicznego w tym regionie.
134. Istnieje wielka potrzeba uważniejszego i głębszego wsłuchiwania się w wołanie naszej ziemi i naszych ludzi, zwłaszcza wśród najuboższych, którzy są najbardziej dotknięci, oraz zachowania środowiska naturalnego.

Dzielenie się zasobami

135. Wiele krajów na naszym kontynencie, które mają ubogie zasoby, jest w większości uzależnionych od międzynarodowej pomocy finansowej udzielanej przez donatorów i instytucje finansowe. To z pewnością sprzyja społeczno-ekonomicznemu podnoszeniu się ubogiej części społeczeństwa. Jednakże Kościoły azjatyckie muszą być również świadome potrzeby dzielenia się naszymi zasobami (nawet jeśli są one ograniczone) z siostrzanymi Kościołami/krajami w regionie.
136. Dzielać się naszymi zasobami, dzielimy się nie tylko naszymi darami materialnymi, ale także darami duchowymi, które otrzymujemy od siebie nawzajem, a które nas ubogacają, np. animacja Podstawowych Wspólnot Eklezjalnych i charyzmaty ruchów kościelnych. Stoimy razem, jako Kościół synodalny, ze sobą jako Ludy Azji.

Młodzież dla współczesności

137. O młodzieży często mówi się jako o przyszłości, ale młodzież jest również teraźniejszością. Nasza *opcja preferencyjna* dla młodych powinna obejmować osobiste doświadczenie miłości Boga w Kościele, formację całościową, rozeznanie powołania i towarzyszenie. Młodzi szukają w Kościele autentycznych i wiarygodnych świadków - potrzebują wspólnoty synodalnej, aby iść razem.
138. Wiedząc, kim są przed Bogiem poprzez swoje nadzieje, marzenia, realia, zmagania i ograniczenia, z którymi spotykają się w życiu, doświadczają, że są wspierani i nie są sami na swojej drodze, a także mogą zachęcać innych do wspólnego kroczenia w podróży życia.
139. Nie zajęto się w wystarczającym stopniu problemami, z którymi boryka się młodzież, takimi jak uzależnienia od narkotyków, hazardu i internetu, rozpad rodzin, problemy ze zdrowiem psychicznym. Złamana młodzież nie jest w stanie wnieść wkładu w tę synodalną podróż. Z tego powodu Kościół synodalny musi się nauczyć, jak towarzyszyć tej młodzieży w jej uzdrawianiu, wzroście i rozeznawaniu powołania.

Rodzina i małżeństwo

140. Rodzina jest Kościołem domowym, który pielęgnuje życie społeczeństwa, rodzina jest także "szkołą synodalności", ponieważ to tutaj kształtuje się charakter. Jednakże nowe wyzwania stojące przed rodzinami, takie jak rozpad rodzin, brak zaangażowania w promocję życia, lęk przed małżeństwem i malejąca liczba urodzeń z powodu trudności ekonomicznych i uwarunkowań ideologicznych, i wiele innych kształtują jednostki rodzinne dzisiaj w Azji.
141. W niektórych krajach aborcja maskuje się jako "kwestia praw kobiet". W innych aborcja jest

promowana jako środek kontroli populacji i eugeniki. Istnieje również katastrofalna kultura milczenia w przypadkach przemocy domowej, kazirodztwa, zabójstw honorowych itp. Potrzeba promocji duchowości życia rodzinnego, aby odzwierciedlić jego powołanie jako świętego sanktuarium.

142. W niektórych częściach Azji, gdzie społeczności starzeją się, należy również zwrócić uwagę na opiekę nad osobami starszymi.

143. Rosnąca liczba małżeństw w Azji, które są międzywyznaniowe i międzykulturowe, wymaga większej uwagi duszpasterskiej, ponieważ może to być zarówno wyzwaniem, jak i okazją do wzrastania w szacunku dla innych religii i kultur. Rodziny międzywyznaniowe mogą być pierwszą szkołą dialogu międzyreligijnego.

Ubóstwo, korupcja i konflikty

144. Ubóstwo w Azji jest poważnym problemem (Bank Światowy szacuje, że ponad 320 milionów ludzi w Azji żyje w skrajnym ubóstwie). Kościół jest liderem w niestrudzonej pracy wśród ubogich i na rzecz ich poprawy. Jednak niewiele mówi się o rosnącym ubóstwie w Azji i o tym, jak wpływa to na bycie Kościołem synodalnym.

145. Zdajemy sobie również sprawę, że niezrównoważona urbanizacja i systemowa korupcja są głównymi problemami w Azji i są w pewien sposób związane z ubóstwem mieszkańców Azji. Ta systemowa korupcja na wszystkich poziomach społeczeństwa wpływa na życie zwykłych obywateli. W odpowiedziach na DCS nie poświęcono temu "problemowi" zbyt wiele uwagi.

146. Kościół w Azji jest mniejszością demograficzną, społeczno-ekonomiczną, kulturową i polityczną, dlatego stajemy się bardziej narażeni na postępujące opresyjne lub fundamentalistyczne reżimy, a także na konflikty polityczne. W takich sytuacjach, co to znaczy być Kościołem synodalnym?

147. Rozdzwięk między religijnością a moralnością jest rzeczywiście niepokojący. Pomimo związku Azjatów z jakąś formą religijności lub duchowości, życie moralne niekiedy nie jest przekształcane przez doświadczenia religijne. Na przykład, ktoś może być religijny, ale jednocześnie skorumpowany.

Ludy tubylcze

148. Prawie 60% rdzennych mieszkańców świata nazywa Azję swoim domem. Niosąc tradycje zakorzenione od tysięcy lat, ludy tubylcze ukazują, jak ludzkość może żyć w harmonii ze stworzeniem. Wiemy, że wiele ludów tubylczych przyjęło wiarę chrześcijańską, ale nawet w Kościele - zranionym przez plemiennosc i uprzedzenia - walczą one o szacunek jako współuczestnicy ewangelizacji. Pomimo dużych populacji ludów tubylczych w Azji, bardzo mało mówi się o nich w odpowiedziach.

Kościół w świecie

149. Kościół istnieje w świecie i dla świata. Jednak wiele odpowiedzi było bardzo wyspiarskich - patrząc tylko wewnątrz Kościoła. Poziom komfortu, który sprawił, że Kościół zajmuje się tylko swoimi sprawami, mógł doprowadzić do braku odniesienia do tego, jak Kościół przemienia świat (Azję), aby wszyscy ludzie mogli cieszyć się owocami królestwa Bożego. Kościół w Azji musi ciągle pytać, jak można rozpoznać i przeżywać *missio ad gentes* na sposób synodalny, jako jeden ze sposobów powiększenia przestrzeni naszego namiotu.

150. Kościół nie może być autoreferencyjny i dlatego musi starać się angażować w odnowę świata. Jednym ze sposobów jest budowanie Podstawowych Wspólnot Eklezjalnych (BEC), które mają doprowadzić do przemiany społecznej - troski o wspólny dom, oraz dialogu międzyreligijnego. Kultura dialogu z religiami i spotkania z kulturami musi być włączona w życie Kościoła. Kościół musi iść w kierunku większego powiązania z innymi (organizacjami i instytucjami) dla wspólnego dobra wszystkich.

Migranci, uchodźcy i ludność wysiedlona

151. W regionach azjatyckich szybko narastają problemy związane z migrantami, uchodźcami, przesiedleńcami, a także handlem ludźmi itp. Do podstawowych czynników powodujących przemieszczanie się tak dużej liczby osób należą konflikty, chęć uzyskania lepszych możliwości

ekonomicznych, zniszczenie środowiska naturalnego, ofiary wyzysku itp.

152. Niestabilność polityczna w niektórych częściach Azji sprawiła, że ludzie stali się uchodźcami i osobami ubiegającymi się o azyl. Jak Kościół staje się "gościnnym namiotem" dla tych ludzi, którzy szukają pokoju, bezpieczeństwa i harmonii? W wielu z tych miejsc stają się oni misjonarzami Ewangelii, ponieważ przynoszą nie tylko swoje doświadczenia życiowe, ale także swoją wiarę. Migranci, uchodźcy i przesiedleńcy poprzez swoją obecność ożywiają także życie Kościołów lokalnych. Kościół musi starać się integrować i towarzyszyć im w tej podróży jako nowym ewangelizatorom.

Budowanie pokoju

153. W krajach, w których dochodzi do konfliktów wewnętrznych z powodu opresyjnych i dyktatorskich reżimów, Kościół musi odgrywać integralną rolę w dziele budowania pokoju i rozwiązywania konfliktów. Wśród wielu innych ról Kościoła, pokój i harmonia wszystkich obywateli muszą należeć do jego priorytetów duszpasterskich.

154. Praca na rzecz pokoju i pojednania może być jedną z nowych form ewangelizacji. Oprócz postrzegania Kościoła jako "namiotu" inkluzywności, Kościół musi być także "budowniczym mostów" w dziele pokoju i pojednania.

Zabezpieczenia

155. Ochrona nieletnich i osób bezbronnych jest przedmiotem troski Kościoła w Azji. Pomimo niskiego wskaźnika liczby zgłaszanych przypadków (częściowo z powodów kulturowych), jest to poważny problem. W odpowiedziach na DCS jest bardzo mało wzmianek na ten temat. Należy jednak potraktować tę kwestię priorytetowo, jeśli chodzi o szkolenie wszystkich pracowników Kościoła.

156. Kościół w Azji musi usłyszeć, czuwać, chronić i troszczyć się o maltretowane, wykorzystywane i zapomniane dzieci, gdziekolwiek się znajdują, tworząc bezpieczne środowiska i wdrażając procedury ochronne.

Rola biskupów

157. Z oczywistych powodów biskupi odgrywają niezastąpioną rolę w animowaniu procesu synodalnego w Kościele lokalnym. Jako główny pasterz ludu Bożego, poziom gorliwości i szczerości, z jakim przyjmuje on podejście synodalne w swoim sposobie kierowania, w znacznym stopniu nadaje ton wysiłkom zmierzającym do ponownego odkrycia tej żywotnej praktyki chrześcijańskiej wśród duchownych i świeckich, do których posługiwania jest powołany.

158. Jego odpowiedzialność za afirmację autentycznej tradycji wspólnoty chrześcijańskiej inspirowana jest gotowością do dawania świadectwa radykalnej ufności w życiodajne działanie Ducha Świętego w życiu tej wspólnoty: "Czynić synod to czynić ewangelizację" (papież Franciszek). Naśladowanie Dobrego Pasterza w zachęcaniu trzody do ciągłego wzrostu i nawrócenia poprzez pragnienie i poznanie samej Drogi i Prawdy prowadzi do życia - prawdziwego życia, życia w obfitości, życia wiecznego.

159. W ten sposób pozostaje wierny swojej roli i powołaniu w kontekście podtrzymywania i umacniania tożsamości katolickiej, jednocześnie zachęcając innych do zaangażowania się w trzy zasadnicze aspekty rzeczywistości chrześcijańskiej: *komunię, uczestnictwo i misję*.

160. Przyjmując z radością autorytet przywódców wspólnoty, duchowni, osoby konsekrowane i świeccy umacniają się w swoim powołaniu do poznawania Boga, do kochania Go i służenia Mu w innych. Słuchając Boga w Jego Słowie, poprzez Jego Kościół i w dialogu z innymi, wszyscy członkowie wspólnoty dzielą się odpowiedzialnością za służbę zgodnie ze swoim charakterem chrzcielny.

161. Dzisiejsi biskupi mogą potwierdzić słowa wczesnochrześcijańskiego pastora, św. Jana Chryzostoma,

który twierdził, że "Kościół i Synod są synonimami". Ci biskupi prowadzą lud Boży i są z kolei zachęceni, towarzyszą i są informowani przez wypowiedzi Ducha Świętego wyrażone w życiu wszystkich we wspólnocie.

162. Nikt nie jest zwolniony ani wykluczony z odpowiedzialności za rozeznanie i przyjęcie tego wspólnego, chrzcielnego powołania, a wolą Chrystusa jest, aby nikt nie pozostał bez pomocy tej łaski, dzięki której życie staje się bardziej obfite, a świat, w którym żyjemy, pojednany i uświęcony.
163. We wszystkich powyższych brakach, przy ich rozwiązywaniu musi przenikać droga synodalna, a droga synodalna musi być w centrum życia i misji Kościoła.

VIII. PRIORYTETY Z ODPOWIEDZI AZJATYCKICH

164. Odpowiedzi azjatyckie były zróżnicowane i różnorodne, zawierając w sobie wiele problemów i wyzwań, z których każdy jest specyficzny dla danego regionu. Są jednak pewne cechy wspólne, które dostrzegamy w tych odpowiedziach, a które wskazują na potrzebę autentycznego proroczego kierownictwa służebnego, które jest zależne od ciągłego nawrócenia i prowadzi do niego. Jest oczywiste, że w dużej mierze podróż synodalna jest bardziej możliwa dzięki świadomości i gotowości ludu Bożego do przyjęcia tej rzeczywistości.
165. Poniżej przedstawiamy 6 priorytetów, które zostały wyłonione w procesie modlitwy i rozeznania z nadzieją, że odzwierciedlają one pragnienia azjatyckich serc.

Formacja

166. Dla Kościoła synodalnego potrzebna jest formacja początkowa i stała na wszystkich poziomach, dla wszystkich ludzi, począwszy od rodzin i Podstawowych Wspólnot Eklezjalnych (BEC).
167. Seminarzyści, księża, biskupi oraz osoby konsekrowane muszą być formowani do życia synodalnym stylem przywództwa, wspólnotowego rozeznawania i podejmowania decyzji - promowanie kultury synodalności, która pociąga za sobą odnowienie kształcenia formatorów seminaryjnych, profesorów teologii, a obecny program seminaryjny musi być bardziej zorientowany na życie-ministerstwo.
168. Świeccy muszą być formowani do podejmowania aktywnych ról, zgodnie z ich powołaniem chrzcielnym, do służby z hojnością wobec Boga i miłością do Kościoła i jego ludzi. Formacja do duchowości synodalnej musi być w centrum misji i wizji Kościoła.

Integracja i gościnność

169. Kobiety, młodzież oraz osoby zmarginalizowane lub wykluczone, ze szczególnym uwzględnieniem osób opuszczonych (np., kobiety, młodzież i osoby zepchnięte na margines lub wykluczone, ze szczególną uwagą na dzieci porzucone (np. dzieci ulicy i osoby starsze), również znaczącą opieką duszpasterską należy otoczyć osoby rozwiedzione, ponownie żonate, samotnych rodziców, rodziny rozbite, osoby niepełnosprawne (PWDs), więźniów, osoby identyfikujące się jako LGBTQIA+, osoby starsze, osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych, osoby świadczące usługi seksualne w celach komercyjnych, itp.) zranione i represjonowane, rodziny rozbite i zmagające się z tożsamością płciową, wysiedleni i prześladowani, a także całe spektrum wielu innych osób muszą znaleźć swoje miejsce w tym "namiocie" (Kościele).
170. Być może trzeba będzie zrewidować struktury, tak aby każdy czuł się przynależny do Kościoła, a każda osoba stała się ambasadorem Chrystusa, ambasadorem inkluzywności i gościnności.

Uczniowie-misjonarze

171. W kontekście Azji musimy nauczyć się, jak być proroczym świadkiem i "szeptać" sobie nawzajem Ewangelię, co przede wszystkim oznacza aktywne przeżywanie swojej wiary opartej na osobistym spotkaniu i osobistym doświadczeniu z Jezusem oraz wnoszenie wkładu we wspólnotę

Kościół jako komunii wspólnot.

172. Uznając, że chrześcijanie są w Azji mniejszością, nieporównywalne świadectwo azjatyckich męczenników stanowi wyzwanie i źródło zachęty.
173. Musimy także nauczyć się wzrastać w dialogu, konsultacjach i wspólnotowym rozeznawaniu. Jednocześnie w centrum zainteresowania Kościoła musi być poszanowanie wrażliwości innych ludów azjatyckich. Interfaith

rodziny stają się powszechnym widokiem, a zatem jak nieść Chrystusa innym? Musimy przyjąć kulturę spotkania i budowania mostów, aby nieść Chrystusa światu.

174. W obecnej epoce post-pandemicznej hybrydyzacja życia Kościoła (onsite i online) jest rzeczywistością, którą musimy przyjąć i zmaksymalizować możliwości ewangelizacji, w tym szersze i bardziej rozeznane wykorzystanie technologii w tym przedsięwzięciu, jako nasz chrześcijański mandat.

Odpowiedzialność i przejrzystość

175. Wezwanie do odpowiedzialności i przejrzystości nie tylko w sprawach finansowych, ale także w procesach decyzyjnych i zarządzaniu. Może to wymagać rewizji niektórych przepisów prawa kanonicznego. Osoby pełniące funkcje kierownicze - zarówno duchowne, jak i świeckie - są również odpowiedzialne za formację świeckich i młodzieży.

176. Należy promować ducha współpracy i współodpowiedzialności, w którym każda ze stron przyjmuje powołanie i stan życia drugiej strony oraz wielorakie charyzmaty w Kościele.

Modlitwa i uwielbienie

177. Nasza modlitwa i uwielbienie muszą odzwierciedlać i dotykać serc mieszkańców Azji. Celebracje liturgiczne muszą być bardziej "synodalne" (uczestniczące, inkulturowane, relatywne i wspólne), aby każdy mógł znaleźć świętą i bezpieczną przestrzeń do uwielbienia Boga. Integracja kultury w życiu i kulcie Kościoła musi również ożywiać życie wiernych.

Środowisko

178. W trosce o wspólny dom Kościół musi być na czele, aby nie tylko chronić Matkę Ziemię, ale także ją uzdrawiać. Jak Jezus przyszedł, aby odkupić i pojednać wszystkie rzeczy, tak Kościół musi starać się o odnowienie oblicza ziemi.

179. Jako członkowie jednego Ciała Chrystusa jesteśmy wezwani, by stać się zielonym Kościołem i żyć w solidarności oraz szanować, chronić, bronić i pielęgnować jedność całego Bożego Stworzenia. Troska o środowisko naturalne nie jest jedynie ekologiczna, ale ma również wymiar duchowy i społeczny, gdyż dotyka wszystkich, a najbardziej ubogich.

IX. 'ZDEJMUJĄC BUTY': AZJATYCKA PODRÓŻ SYNODALNA

180. Powszechnym zwyczajem wśród Azjatów jest zdejmowanie butów, gdy wchodzimy do domów lub świątyń. Jest to piękny znak szacunku; tego, że jesteśmy świadomi innych, w których życie wchodzimy. Co więcej, jest to również wyraz naszej głębokiej świadomości tego, co święte.

181. Przypomina nam to, co Bóg powiedział Mojżeszowi (Wj 3,5): "Zdejmij sandały z nóg twoich, bo miejsce, na którym stoisz, jest ziemią świętą". Co ważniejsze, "zdejmowanie butów" uświadamia nam, że ziemia, do której ochrony i opieki wszyscy jesteśmy powołani.

182. 'Zdejmowanie butów' jest również pięknym symbolem naszej synodalnej podróży jako Kościoła w Azji. Charakteryzując się różnorodnością kultur i religii, przypomina nam o szacunku dla wszystkich, kiedy słuchamy i rozmawiamy, rozeznajemy i podejmujemy decyzje. Oznacza to również, że w autentycznym słuchaniu zostawiamy za sobą nasze uprzedzenia i schematy, aby przyjąć drugiego człowieka.

183. Buty mogą być symbolem statusu, a zdejmując je uznajemy, że jesteśmy równi jako istoty ludzkie. Na boso stajemy się świadomi, a także utożsamiamy się z najuboższymi wśród nas.

184. 'Zdejmowanie butów' sprawia, że jesteśmy również bardzo świadomi gleby, ziemi, po której stąpamy. Kontekst społeczno-polityczny Azji jest bardzo wymagający i to, w jaki sposób Kościół

porusza się w tym kontekście, ma ogromne znaczenie.

ma ogromne znaczenie w podróży z ludzkością. Dzięki niej czujemy się bliżej przyziemnych realiów mieszkańców Azji.

185. "Zdejmowanie butów" jako synodalny obraz eklezjalny artykułuje nasze doświadczenie Kościoła jako relacyjnego, kontekstualnego i misyjnego, podróżującego razem w pokorze i nadziei.

X. KONKLUZJA

186. Podróż synodalna, która rozpoczęła się w październiku 2021 r., nie jest procesem, który był nowy dla Kościołów w Azji. W wielu krajach istniały już możliwości słuchania i rozeznawania w celu opracowania planów duszpasterskich. Były to jednak działania jedynie na poziomie parafialnym, diecezjalnym lub krajowym. Na tych poziomach były zarówno sukcesy, jak i wyzwania.

187. Podróż synodalna dała katolikom uczestniczącym w tym procesie lepsze regionalne i uniwersalne zrozumienie pociech i trosk poszczególnych Kościołów. Uznano, że pociechy i wyzwania są nie tylko wyjątkowe dla poszczególnych regionów, ale także złożone na swój sposób.

188. Proces rozeznawania w znacznym stopniu ożywił życie Kościoła poprzez aktywne uczestnictwo wielu katolików, których doświadczenie przedtem mogło pozostawać na marginesie. Dla wielu osób proces ten zasiał ziarna nadziei, ale jednocześnie przyznajemy, że niektórzy z różnych powodów byli sceptyczni.

189. Jest to proces, który musi przenikać na każdy poziom życia Kościoła. Proces synodalności, czyli rozeznawanie i rozmowy duchowe, musi być odąd częścią życia i posługi Kościoła. Niektóre Kościoły w całej Azji zaczęły już wdrażać owoce słuchania podczas wcześniejszej fazy procesu synodalnego.

190. O ile zmiana struktur jest ważna dla wdrożenia zmian synodalnych, o tyle nie można na tej drodze zapomnieć o aspektach relacyjności jako integralnej części bycia Kościołem synodalnym.

191. Podczas Zgromadzenia Kontynentalnego w Azji (24-26 lutego 2023 r.) zasugerowano, aby *relatio finalis* z Synodu w październiku 2023 r. zostało wydane jak najszybciej, aby konferencje, diecezje i parafie mogły rozpocząć pracę nad sugestiami, które mogą pojawić się podczas XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów.

192. Zważywszy na różnorodność języków w Azji, korzystne będzie opublikowanie również streszczonej formy *relatio finalis*, tak aby kraje mogły pracować nad różnymi tłumaczeniami, a to z kolei zostało rozpowszechnione wśród jak największej liczby osób.

193. Po zgromadzeniu synodalnym w październiku 2023 r. powinny odbyć się subregionalne rozmowy synodalne. Te zgromadzenia mogą być środkiem ciągłego słuchania i rozeznawania dla Kościołów w Azji, a może nawet Synodu Eklezjalnego w 2024 roku.

Przedstawiamy ten dokument końcowy, owoc naszego słuchania i rozeznania,

*blągamy o matczyną opiekę i wstawiennictwo Maryi, Matki Azji, w tej
synodalnej pielgrzymce wraz z resztą ludzkości.*